

Laisvos valandos

VINCAS KUDIRKA

Laisvos valandos

Varpas

Kad rytą saulė spinduliu pirmiausia
Apreiškė žemei tekejimą savo,
Užgaudė Varpas liepimu aiškiausiu,
Tarytum jisai žmogaus lūpas gavo:

Pabudimas

Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...
Tuoį darbininkai visi sukniždėjo,
Lyg gyventojai užgauto skruzdyno,
Ir kasdieniniai darbai prasidėjo
Žmonių lizduose ir ant lauko gryno.

Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...
Varpas da garsiau ir da aiškiau gaudžia,
O graudus balsas veržiasi per orą.
Dėl ko nebaigia savo dainą graudžią?
Tinginius prikelt tur tikrą norą.

Pažadėjimas

Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite
.....
Tai skambink, „Varpe“! Tegul gaudims tavo
Išilgai, skersai eina per Lietuvą!
Budink ir šauki graudžiu balsu savo,
O tas šaukimas perniek tenezūva!

Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...
Kas darbininkas ir kas dirbti gali,
Ant tavo balso prie darbo teimas!
O kur atrasi tinginį miegalį
Tegul neliudams jį budin gaudimas:
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

Darbai, Pabudimas

Labora¹

Kol jaunas, o broli, sek pasėlio grūdus
Ir dirvos nepleiški! Tuomet, kada jausi,
Kaip kūns ima stingti, dvasia jau susnūdus,
Vėlu juk prie darbo: nesėsi, nepjausi.

Jaunystė, Darbas.

¹Labora — iš lot. darbas. [przypis edytorski]

Kol dega krūtinėj šventa ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko²,
Jog menkas ir silpnas net milžinu stoji,
O dirbk, idant³ neitų ugnis ta ant nieko!

Aistra, Širdis.

Kol da idealais, bro!l, besigerėsi,
Siek prie idealo, tik doru ir aukšto,
O skubink! Paskui tu... jų išsižadėsi
Dėl trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto.

Idealai

Gyvenimo knygą skaityk laps į lapą,
Nestodams, kad kartais į tinginius kliuvęs,
Tu nesupelytum ir neitum į kapą
Be likusio ženkl: kad žmogumi buvęs.

O jeigu apilsis sunkiam darbe savo
Ir, nykstant spėkoms⁴ jau, nuliūsi, nerimsi,
Tai žvilgtelk ant darbo jaunų draugų tavo —
Vienoj akimirkoj iš naujo atgimsi.

Jaunystė, Jėgos

Gražu, gražiau ir gražiausiai⁵

Gražu yra matyti lietuvių būrelį
Kurie tarp svetimųjų vienybę užlaiko
Ir, susiėje, tevynei aukoja žodelį
Ir motiną pagarbin atminimais vaiko.

Gražiau, jeigu kiekvienas pripažinti gali,
Kad nuo žodžių jų širdys taipgi neatskirtos
Ir visos tiesiog kreipias į tėvynės šalį
Ir meilėje tėvynės visados yr tvirtos.

Gražiausiai vienok esti akimis matyti.
Kada širdims ir žodžiams ir darbai atsako,
Kad visi tie lietuviai patys, nevaryti,
Savo tėvynės garbei nepželdina tako.

Artojaus skundas

O, sielvartėli mano didžiausias!
Tai aš apleistas ant margo svieto⁶!
Tiek turiu kęsti vargo taip kieto,
Lyg už visus aš būčiau kalčiausias!

Sielvartas

Pats anksti kėlęs pjaut einu pievas,
Pats taisau žagrę, pats ir akėju,
Prakaitą savo prie darbo lieju
Taip ve, kaip žmogui paliepė Dievas.

Vargas, Darbas

²*viekas* — jėga, galia. [przypis edytorski]

³*idant* — tarsi. [przypis edytorski]

⁴*spėkos* — jėgos. [przypis edytorski]

⁵„*Gražu, gražiau, gražiausiai*“ — Atminčiai susirinkimo pas J. Gaidį Varšuvoje. *Autorius* [przypis autorski]

⁶*svietas* (brus.) — pasaulis. [przypis edytorski]

O vienok žemė taip menkai dera,
Kad ne už darbą man negražina,
Ir kiekviens triūsas susigaišina,
Rodos, Dievs davė ranką negerą.

Man vargingiausia jau dalis lieka:
Aš prieš kiekvieną traukiuos iš kelio,

Neimu niekam menko krislelio,
O mane skriaudžia, laiko per nieką.
Vienas, lyg erkė, prakaitą mano
Siurbia ir lobsta; to nepakanka:
Da į kišenių įkiša ranką —
Apvagia, apsuk, kaip kas išmano.

O čia pilvočiai, ponai visoki,
Tik krauju mano vien išmaitinti,
Žmogum nenori mane vadinti,
Niekini ir spardo lyg šunį kokį.

O, sielvartėli mano didžiausias!
Tai aš apleistas ant margo svieto!
Tiek turiu kęsti vargo taip kieto,
Lyg už visus aš būčiau kalčiausias!

Broliai, skundais tik — mokslas atsako —
Nenuvarysi dvasios sunkumą,
Ir neišrausi dagių nuo tako.
Eik šian pas mane, rasi ramumą!

Aš išmokysiu žemę priveikti,
Kad užderėjims būtų geresnis,
Nepatingėsiu rodą⁷ suteikti,
Kad kiekviens triūsas būtų spartesnis.

Aš tau išreikšiu mintį piktųjų,
Kur tik išgriebt ką iš tavęs tyko,
Aš tau žabangas perspėsiu jūjų,
Jokio neslėpsiu pikto dalyko.

Aš išvadžiosiu, kad tai yr monai,
Jei ponu save esant kas mena,
Kad visi sviete lygūs yr ponai,
Nes visuos lygiai Kristus gyvena.

Ne tas yra didis

Ne tas yra didis, prieš ką milijonai
Prispausti retėžiais žemyn galvas lenkia,
O dvasioje keikia; didžiais ne tironai,
Kuriuos reikia garbinti, nors jie visiems kenkia.

Tik tas yra didis, kurs gyvastį savo
Paskyrė teikimui tik artimiems laimės,

⁷roda (brus., lenk.) — patarimas. [przypis edytorski]

Skundas, Sielvartas

Pažadas

Ryžtas, Viltis

Didingumas, Pagarba

Kuris didžius darbus žmonijai aukavo,
Prieš ką svietas klaupia su dėkui, niš⁸ baimes.

Ne tas yr galingas, kuriojo galybė
Tik ašarų, kraujo upeliuos braidyty,
Kurio galią skelbtų griūvėsių daugybė,
Sudegintų turtų, žmonių nužudyty.

Galybė

Galingas tasai, kurs be kraujo gal skliesti
Tarp svieto brolystę iš krašto į kraštą,
Kurs vargdieniams duoda jų strėnas attiesti,
Palengvindams sunkią gyvenimo naštą.

Ne tasis drąsus yr, kurs stvėręs už kardo,
Dantims grieždams rodos žvėris koks įniršęs,
Ant artimo šoka, jo gyvastį ardo,
Kad pats yra žmogum visai užsimiršęs.

Drąsa, Teisybė

Drąsiu tiktai tąjį mes turim vadinti,
Kuris už minties mūs kovoja liuosybė⁹,
Kurs nuomones savo išdrįsta apginti,
Kurs į akis svietui pasako teisybę.

Žirbliai¹⁰ ir kaliausė¹¹

Sutarė žvirbliai pasimylėt kartą.
O, kad lyg gėda laužyt žodį tartą,
Išlėkė pulkas grūdų paieškoti.
Atrado dirvą, kviečių kelias lysias
Ir kuris buvo lyg labiau išdrįsęs,
Šoko prie darbo: varputes terioti.

Sumanymas

*

Štai vienas žvirblis pamatė tuo tarpu
Kažin ką juodą, styrint viršum varpų,
Ir, išsigandęs „čir čir čir“ suriko.
Žvirbliai, išgirdę, kad jų draugas rėkia,
Nelaukdami, tuoj į krūvą sulėkė,
— Kas čia yra — klausia — kas čia atsitiko?

Atsitikimas

*

Žvirbliuks parodė — taip, tikra teisybė:
Kviečiuose riogso bauginga baisybė.
Lyg būtų paukštis: turi sparnus, snapą
Lyg lėkti taikos... Kas tai per daikts būtų?
„Kad į nelaimę iš mūs kas nekliūtų!“
Šnekasi žvirbliai vos gaudantys kvapą.

Teisybė

⁸niš (lenk.) — negu. [przypis edytorski]

⁹liuosybė — laisvė. [przypis edytorski]

¹⁰žirblis — žvirblis. [przypis edytorski]

¹¹kaliausė — baidyklė žvirbliams baidyti. [przypis edytorski]

*

— Vyr! Ar žinot? Tai tikras erelis!
Aš jį pažįstu! — tarė viens žvirblelis.
— Lėkime iš čia, kol da sveikas sparnas!
— Netiesa, broli! Sakau, kad pelėda!
— Ir nuo jos bėkim, nes ir ta mus ėda!
— Tai vanags, vyr! — Ne, ne, ne, tai varnas!

Ginčas

*

Da bailių žvirblių balsai nenutilo,
Tuo tarpu vėjas lyg tyčia pakilo
Ir sujudino kviečiuose baisybę.
Žvirbliai varguoliai per valandą ūmą,
Tarytum šaute, sulindo į krūmą,
Užmiršę kviečius ir varpų gausybę.

Kaliausė

Mat žvirbliai, žodžių bauginę paklausę,
Arčiau nebandę pažinti baisybės,
Palydę kviečius... Na, o iš teisybės
Kviečiuos būt radę tik seną kaliau sę.

Šiaučius¹² ir Gizelis¹³

(Pas. polit.)

Tai paklauskite pasakos Kapselio:¹⁴
Šiaučius-girtuoklis jau taip sau įprato,
Kad anaipol jis nesiųs tau čebato¹⁵,
Pirmiau nišpylęs nugara gizelio.
Mat pačengočius reikia išbandyti,
Kad paskui darbo nereiktų trukdyti.

Rūpestingumas,
Griežtumas

Vienkart užtupęs mokintinį savo,
Ranka kairiąja plaukus jo pagavo,
Nagus įleidęs, lyg katins į pelę,
Ranka tiesiąją pačengočių¹⁶ stvėrė
Ir, numanydams pašaukimo kelią,
Strėngalį gizo atsidėjęs pėrė.

Šiaučius turėjo savo supratimą,
(Pažiūras turi ant sviesto kiekvienas)
Jog už tą darbą, už tąjį trūsimą,
Vien apie plaukus, antra apie strėnas,
Gizelis turi pasakyti „ačiū”,

Tvarka

¹²Šiaučius — batsiuovys. [przypis edytorski]

¹³Gizelis — mokinys, padėjėjas. [przypis edytorski]

¹⁴Kapsas — V. Kudirkos slapyvardis. [przypis edytorski]

¹⁵čebatas — ilgas, aulinis batas. [przypis edytorski]

¹⁶pačengočius (lenk.) — diržas su metaliniu kabliuku kurpaliui iš bato ištraukti. [przypis edytorski]

Nes mušas tuos tik, kuriuos labai myli.
Bet pila, pila, o gizelis tyli.

Tad ima keikti nuo „kipšų“, „gyvačių“:
— Tu šioks ir tokis! Kur sąžinė tavo?
— Ar geradėjo visai nepažįsti?
— Jo geros širdies aklas neišsvysti?
— Bučiuok į ranką geradėjui savo!

Gizelis „širdį“ kitaip lyg suprato,
Tik da tylėjo, nes turėjo viltį
Atsiliuosuot tuoj; bet ant galo mato,
Kad šiaučius rengias toliau kailį piltį
Nes smagyn kirto ir garsyn vis barė,
Jau neiškentęs, taip gizelis tarė:
— Palauk tik, dėde! Nebebūk juokingas!
— Nori, kad būčiau už mušį dėkingas?
— Tu lauki „ačiū“, liepi bučiuot ranką —
— Katrą bučiuoti? Juk abidvi veikia:
— Ši plaukus laiko, ana pačengočių!

Kantriam sviete kentėti pakanka,
Jei kankintojas yra tik besočiu.
O jau labiausiai stebėtis reikia,
Kad kankintojas laukia deka vonės.
Teisingas sviete! O teisingi žmonės!

Pasaulis, Teisingumas

Maniesiems

Jeigu audra ištikus verstų stulpą vieną
Iš tų, kurie prilaiko jūsų namo sieną,
Namas negrius — iš baimės jūs neišlakstykit
Tik vieton ano stulpo tąją pačią dieną
Tuoj kitą statykit!

Bėda, Vargas, Drąsa

Jeigu žūtų iš rankos priešio, ar likimo
Viens tų, kur augin garbę, dvasią jūs kilimo,
Rimkit — tegul jūs širdis drąsums neatstoja,
Tiktai, ką anas darė vyrs pasišventimo,
Tegul kits kartoja.

Bėda, Ryžtas

Lietuva mano! Priešui ant tavęs įnirtus
Privalai hydra tapti ta, kuriai nukirtus
Galvą, tuoj kelios galvos vieton jos išdygsta.
Išliksi, tik į hydrą gyvumo pavirtus,
Nors priešas nestygsta!

Tėvynė, Drąsa

Maniesiems

Jeigu audra ištikus verstų stulpą vieną
Iš tų, kurie prilaiko jūsų namo sieną,

Bėda, Vargas, Drąsa

Namas negrius — iš baimės jūs neišlakstykit
Tik vieton ano stulpo tąją pačią dieną
Tuoj kitą statykit!

Jeigu žūtų iš rankos priešio, ar likimo
Viens tų, kur augin garbę, dvasią jūs kilimo,
Rimkit — tegul jūs širdis drąsums neatstoja,
Tiktai, ką anas darė vyrs pasišventimo,
Tegul kits kartoja.

Lietuva mano! Priešui ant tavęs įnirtus
Privalai hydra tapti ta, kuriai nukirtus
Galvą, tuoj kelios galvos vieton jos išdygsta.
Išliksi, tik į hydrą gyvumo pavirtus,
Nors priešas nestygsta!

Bėda, Ryžtas

Tėvynė, Drąsa

Lietuvos šviesuoliams

Ką tvirtinot mums nuolat: mokslas reikalingas,
Mokslas jus sunkiam vargui vaistas stebuklingas?
Ko žodeliais gražiausiais mus gundėt kas sykis:
Tamsuoli, eik prie knygos, tamsuoli, mokinkis?
Ko siūlėtės jūs patys parodyt mums kelią,
Kuris naktį prašalins, duos giedną dienele?
Nusidirbę, nuilsę ir da prakaituoti,
Skubinome įgyti, ką žadėjot duoti.
Ir, ištiesę prie jūsų mūs rankas pūslėtas,
Tarėme: kur tas mokslas jūsų pažadėtas?
Duokite mums jį, broliai, mes trokštame jojo!
Tąsyk jūs garsus klyksmas staiga apsistojo,
Kažin kur išsislapstėt, tartum niekadėjai,
Ir žadėjimus jūsų išnešiojo vėjai...

Mokslas, Pažadai

*

Kam jūs ėmę suardėt mūs širdžių ramumą,
Priminę mums Lietuvą, pareigų šventumą,
Kur Lietuva-tevynė uždeda ant mūsų?
O! Dėl Lietuvos — šaukėt — negailėkim triūsų¹⁷,
Aukų, pasišventimo! Nesiduokim skriausti
Rijikams tautos mūsų! Verskim juos pajausti,
Kad mes gyventi norim! Į kovą! Nežūsime!
Tik eikite su mumis, mes jums vadais būsim!
Tada užsiliepsnojo mūs šaltos krūtinės
Ir stojome prieš skriaudą žemelės gimtinės.
Kada gi priešai stvėrė draskyt mus, apnikę,
Jūs, kaip niekšai, pabėgot, mus vienus palikę!
Mus iš tėviškės tremia, kalejiman ima,
O jūs?... Kažin, ar matot mūs pasišventimą...

Priekaištas, Sąžinė

*

¹⁷ *triūsas* — vargas. [przypis edytorski]

Arba jūs numalšinkit sujudintą protą,
Užgesinkit iš naujo mūs širdį liepsnotą,
Arba, stoję į eilę, kaip tikri vadovai,
Švieskit mus ir neduokit gest pradėtai kovai!
Bet, mus sykį sukurstę, vienus nepameskit —
Žadėjot vadais būti, tai grįžkit ir veskit!

Pažadas

Valerijai

Kada mane ištiko likims raudulingas,
Kada dvasią prislėgė nelaimių klampynė,
Rankas buvau nuleidęs... Tarei man: „Tėvynė
Žiūri į tave, kelkis — tu jai reikalingas!”

Paguoda, Pakėlimas

Kad tyčiojos iš manęs svietas nedėkingas
Ir, manęs nesupratęs, man širdį sumynė,
Rengiausi prakeikt viską... Nuo to mane gynė
Pnminims tavo: „Da tu draugijai skolingas!”

Aš keliausi ir dirbau. Kad dėl neteisybės
Pakliuvau į žabangas, netekau liuosybės¹⁸,
Kada mane teriojo priešai užsigulę...

Šviesa, Viltis

Per tave man nušvito kalėjimo tamsybės,
Kaip angelas sargas mane raminau... Bičiule!
Palaiminta būk!

Samsonas

Sekimas

Gaazoj¹⁹ trukšmas ir sumišimas —
Tautos paskirta ant šiandien šventė.
Nes jau Samsono baises keršimas,
Ką Pilstėnai taip ilgai kentė,
Šią dieną galą atrast turėjo.
Stiprus Samsonas, Samsons pagirtas
Dabar nuliūdęs, bailus, netvirtas.
Nuleidęs galvą, žemyn žiūrėjo.
„ Baises Samsonai! Ar tai teisybė,
Kad tu didžiūnų esi grožybe,
Kad ištarimas tik tavo vardo
Žmonių būrius tuoj išskirsto, ardo?
Ir mes juk baimės, matai, pripilti
Nuo tavo vardo, bet turim viltį.
Kad mūs varguolių pasigailėsi,
Toliau žudyt jau nebenorėsi,
Ko taip nuliūdęs? Kas atsitiko?
Ar mūsų žaislas tau nepatiko?

Bejėgiškumas

Gailestis

¹⁸liuosybė — laisvė. [przypis edytorski]

¹⁹Gaaza — miestas Artimuosiuose Rytuose. [przypis edytorski]

Tyli, tarytum žemes pardavęs?
Žinai, ko norim prašyti tavęs?
Į stiprią ranką kankles paėmęs,
Tu milžinų mums užveski dainą,
Išgarbink savo su mumis vainą²⁰,
Paskui, į šonus rankas įrėmęs,
Pašok truputį! O kaip paliausi,
Šiek tiek galėsi pasidrūtinti²¹:
Nuo pietų kaulus apgraužti gausi
Ir vandenėlio atsivėdinti.
Na, pasijudink! Dėl ko nešoki?
Ar taip sutingęs? Ką? Ar nemoki? ” —
Taip Pilstėnai Samsoną barė,
Ir tyčiojosi — juokus sau darė.

Liūdesys

Prašymas

.....
O Pilstėnai! Linksmi jūs, siaučiat,
O galo savo tik neprijaučiat!
Ar nematyt jums, žiūrint iš šono,
Kaip atsimainė štai veids Samsono?
Ar jau užmiršot tą veidą jojo,
Kada būrius jūs viens apvaliojo?
Samsons išblyškęs štai atsigavo —
Pajuto seną tvirtybę savo.
Apkaito veidas, šviste nušvito,
O iš akių jo žaibai tik krito,
(jau Pilstėnai jį tokiu matė)
Nusišypsojo, plaukais pakratė,
Aplinkui save akim nunėrė,
Dantims sugriežė, stulpus nutvėrė,
Kurie palaikė stogų svarbumą
Ir namo sienų visą tvirtumą...
Staiga papurtė... trioba sugriuvo.
Visi pradingo, viduj kur buvo.

Atgimimas

Jėgos, Tvirtumas

Dėl ko žydai nevalgo kiaulienos?

Sekimas

Anuomet, kada Kristus ant žemės keliavo,
Platindamas tarp svieta šventą mokslą savo,
Sykiu su mokintiniais, kaip Raštas mums sako,
Į Lietuvos miestelį taipogi nukako.
Tada žydai surinko savųjų daugybę
Ir taikėsi patrempti²² mus Kristaus didybe.
Apsvarstė ir ištare rodą²³ paskutinę,
Užslėpė vieną Žydą, apvertė statinę.
Tad, iš kuopos išlindęs, tarė Kristui rabins,
Tikėdams, kad jo garbę išsyk nugalabys:
— Girdėjom, tu galybę turi neištartą,
Rodai didžius stebuklus, garbę gavai tvirtą.

Kristus, Mokslas

Gudrybė

²⁰vaina (brus.) — karas. [przypis edytorski]

²¹pasidrūtinti — sustiprėti. [przypis edytorski]

²²patrempti — pažeminti. [przypis edytorski]

²³roda (brus.) — patarimas. [przypis edytorski]

Parodyki ir mumis stebuklą nors vieną,
 Į tave įtikėsime tuoj, kad ir šią dieną.
 Matai šitą statinę? Medus joje buvo.
 Dabar gi pasakyki, kas į ją pakliuvo?
 Žydėliai labai džiaugėsi iš išmislo tokio,
 Nes rodėsi, nesulauksią atsakymo jokio,
 O rabins tik raižėsi ir rankomis plakė.
 „ Po statine gul kiaulė” — Kristus jam atsakė.
 Rodėsi, kad iš tų žodžių tik juoktis privalo.
 Taigi didis ir mažas juokėsi be galo.
 Tik štai, iš po statinės išlenda degloji
 Žydams atėmė žadą naujienėlė toji.
 Sunku juk netikėti, kada akys mato,
 O degloji, išlindus, ausimis tik krato
 Ir žviegdama nubėgo į atvirą lauką,
 Kur piemens ganė bandą. Nelaimingą auką
 Žydai atrast ketino, šerius nušiūruoti
 Ir likusiems našlaičiams tėvą atiduoti.
 Ieškojo gana ilgai, bet neatitiko,
 O Ickus tarpe kiaulių kaip liko taip liko.
 Dėl to tai žydai nieko nedaro kiaulienai,
 Nes Ickaus neatranda da iki šiai dienai.
 O sviete visi žino tą žydišką būdą,
 Kad žyds žydą nekanda, ar riebę, ar kūdą²⁴.

Sumanumas

Atsitikimas

Pamokymas

²⁴kūdas (lenk.) — lietas. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/kudirka-laisvos-valandos>

Tekst opracowany na podstawie: Vincas Kudirka, Vinco Kudirkos raštai, tomas I, 1909.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Utwór powstał w ramach konkursu „Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej 2013”, realizowanego za pośrednictwem MSZ RP w roku 2013. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie „Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej 2013”. Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. Publikacja parengta įgyvendinant projektą „Wolne Lektury” (<http://wolnelektury.pl>). Skaitmeninė reprodukcija padaryta Fondo „Nowoczesna Polska”/Lietuvos kultūros paveldo — virtualioje erdvėje (<http://www.epaveldas.lt>), pasitelkiant egzempliorių iš bibliotekos kolekcijos. Veikalas sukurtas konkurso, įgyvendinamo 2013 m. bendradarbiaujant su Lenkijos Respublikos Užsienio reikalų ministerija — „Bendradarbiavimas viešosios diplomatijos srityje 2013” („Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej 2013”) ribose. Leidžiama laisvai naudoti veikalą, su sąlyga, jog bus išsaugota aukščiau pateikta informacija, taip pat informacija apie taikomą licenciją, teisės turėtojus bei konkursą. Publikacija išreiškia tik autoriaus pažiūras, todėl negali būti tapatinama su oficialiomis Lenkijos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos pažiūromis.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Monika Bogdziewicz, Paulina Choromańska, Paulina Oltusek.

ISBN 978-83-288-0479-1

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.